

AAN De Minister van Justitie

DATUM 21 april 2009

ONS KENMERK z2009-00370

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP concept-Wetsvoorstellen tot wijziging van de
Vreemdelingenwet 2000 in verband met
biometrie

Bij brief van 27 maart 2009 heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) verzocht om ingevolge artikel 51, tweede lid Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te adviseren over de conceptvoorstellen tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000) in verband met biometrie. Ter advisering zijn voorgelegd:

- 1) De wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met het bieden van een rechtsgrondslag voor de afname van de gezichtsopname en twee vingerafdrukken met het oog op de uitvoering van Verordening (EG) nr. 380/2008 van de Raad van de Europese Unie van 18 april 2008 (Pb EU L 115) betreffende de invoering van een uniform model voor verblijfstitels voor onderdanen van derde landen (wetsvoorstel 1).
- 2) De wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de uitbreiding van het gebruik van biometrische kenmerken in de vreemdelingenketen (wetsvoorstel 2).

Met het navolgende advies voldoet het CBP aan uw verzoek.

Inhoud van Wetsvoorstel 1

De Verordening (EG) nr. 380/2008 van de Raad van de Europese Unie van 18 april 2008 (de Verordening) verplicht de lidstaten om het uniform model van verblijfstitels voor onderdanen van derde landen te voorzien van een opslagmedium met biometrische gegevens van de houder van het document, te weten een gezichtsopname en twee vingerafdrukken. De opname van biometrische identificatiemiddelen is bedoeld om een betrouwbaarder verband te leggen tussen de houder en de verblijfstitel en draagt er in belangrijke mate toe bij dat de verblijfstitel tegen frauduleus gebruik wordt beveiligd. De verordening is rechtstreeks werkend, maar regelt niet de bevoegdheid van de nationale autoriteiten om de biometrische gegevens af te nemen en te verwerken. Die bevoegdheid dient door de lidstaten zelf in de nationale wetgeving te worden geregeld. In wetsvoorstel 1 wordt hierin voorzien.

Uit het oogpunt van een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens geeft wetsvoorstel 1, dat louter dient ter uitvoering van de Verordening geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Inhoud van wetsvoorstel 2

Met wetsvoorstel 2 zal mede worden voorzien in de voor de Verordening benodigde rechtsgrondslag in de Vw 2000 voor de afname van de biometrische kenmerken voor verblijftitels voor onderdanen van derde landen. Het tegelijkertijd indienen van de afzonderlijke voorstellen dient om tijdige uitvoering van de uit Verordening (EG) Nr. 380/2008 voortvloeiende verplichtingen niet afhankelijk te maken van de behandeling van het nationale wetsvoorstel. Indien beide wetsvoorstellen tegelijk in werking kunnen treden, zal hetgeen wordt geregeld in wetsvoorstel 1 komen te vervallen.

Wetsvoorstel 2 voorziet erin dat het huidige gebruik van biometrie uitgebreid kan worden tot in beginsel alle vreemdelingen en alle processen binnen de vreemdelingenketen, voor zover dat noodzakelijk is voor de vaststelling en verificatie van de identiteit van de vreemdeling met het oog op de uitvoering van de Vw 2000. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de benodigde gegevens bij het eerste contact met de vreemdelingen zullen worden verwerkt en deze gegevens vervolgens centraal worden opgeslagen en door alle ketenpartners kunnen worden gebruikt.

Opmerkingen naar aanleiding van wetsvoorstel 2

1. Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting voorzien niet in de verwijdering van de gegevens uit de basisvoorziening vreemdelingen (BVV) van degenen die niet langer vallen onder de categorie vreemdelingen waarvan biometrische gegevens afgenomen mogen worden.
2. In het wetsvoorstel en de memorie van toelichting is de voorwaarde dat de vingerafdrukken van vreemdelingen alleen verstrekt worden in het kader van de opsporing van het opsporingsonderzoek indien het onderzoek op een dood spoor is beland, dan wel dat snel resultaat geboden is bij de opheldering van het misdrijf, niet expliciet genoemd.
3. Indien de vingerafdrukken van een vreemdeling worden verstrekt ten behoeve van het opsporen van strafbare feiten en de vreemdeling daardoor ten onrechte in de strafrechtssketen terecht zou komen, kan dat diverse verstrekken gevolgen hebben voor de vreemdeling. In het wetsvoorstel en de memorie van toelichting zijn dienaangaande geen waarborgen opgenomen.

Toelichting bij opmerking 1

In de memorie van antwoord bij de wet identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen (Kamerstukken I 2008/09, 31436, C, blz 10) heeft de minister op de vraag van Commissie Meijers of de vingerafdrukken van bijvoorbeeld voormalige asielzoekers bij naturalisatie in een andere lidstaat automatisch uit de basisvoorziening vreemdelingen worden verwijderd, geantwoord dat de vingerafdrukken van vreemdelingen die in een andere lidstaat zijn genaturaliseerd niet zonder meer vernietigd worden omdat de verwerking daarvan ter uitvoering van de vreemdelingenwet noodzakelijk kan zijn. Uit het voorliggende wetsvoorstel en de memorie van toelichting blijkt niet of de biometrische gegevens van de vreemdelingen die op enig moment deel zijn gaan uitmaken van een van de categorieën waarop het verwerken van biometrische gegevens niet van toepassing is (bijvoorbeeld onderdanen van een van de andere EU landen) op dat moment wel verwijderd worden uit het BVV.

Het CBP adviseert een voorziening op te nemen zodat de gegevens van degenen die niet langer vallen onder de categorie vreemdelingen waarvan biometrische gegevens afgenomen mogen worden, ook daadwerkelijk verwijderd worden uit het BVV.

Toelichting bij opmerking 2

In het voorgestelde artikel 107, zevende lid van de Vw 2000 betreffende het beschikbaar stellen van de vingerafdrukken van vreemdelingen aan de officier van justitie met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten sluit de minister aan bij het voorstel tot wijziging van de Paspoortwet in verband met het herinrichten van de reisdocumentenadministratie. Dit voorstel ligt inmiddels bij de Eerste Kamer voor.

U heeft op 12 november 2007 de Tweede Kamer (kamerstukken II, 2007/08, nr. 1176) geïnformeerd over de keuze om het gebruik van vingerafdrukken van vreemdelingen ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten te verruimen en de overwegingen die tot deze beslissing hebben geleid.

In voornoemde brief staat op blz 2 het volgende:

Op dit moment is raadpleging van het vingerafdrukkenbestand van vreemdelingen ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten geoorloofd, indien een van de volgende twee voorwaarden is vervuld:

- 1. Er bestaat een redelijk vermoeden dat de verdachte een vreemdeling is, of*
- 2. Er is sprake van een ernstig misdrijf dat de maatschappelijke rechtsorde daadwerkelijk ernstig heeft geschokt. Daarbij geldt als voorwaarde dat het opsporingsonderzoek op een dood spoor is beland, dan wel dat snel resultaat geboden is bij de opheldering van het misdrijf. Het behoort telkens tot de bevoegdheid van de officier van justitie om de afweging te maken of aan een van de voorwaarden is voldaan.*

In uw brief formuleert u een nieuw voorstel:

Gelet op deze ontwikkelingen ben ik van oordeel dat verruiming van de huidige voorwaarden voor raadpleging en gebruik van vingerafdrukken van vreemdelingen ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten noodzakelijk is. Dit kan worden gerealiseerd door het criterium van «een ernstig misdrijf dat de maatschappelijke rechtsorde daadwerkelijk ernstig heeft geschokt» (zie in eerdergenoemde voorwaarde 2), te vervangen door «een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten». Overigens kunnen de thans geldende voorwaarden worden gehandhaafd. Deze verruiming zal naar mijn mening een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de verbetering van de opsporing van strafbare feiten en de samenwerking met andere EU-lidstaten, met inachtneming van de waarborgen in verband met de Bescherming van persoonsgegevens van vreemdelingen.

Uit de zin *overigens kunnen de thans geldende voorwaarden worden gehandhaafd* leidt het CBP af dat de voorwaarde dat het opsporingsonderzoek op een dood spoor is beland, dan wel dat snel resultaat geboden is bij de opheldering van het misdrijf, gehandhaafd blijft. Dit lijkt echter niet uit het voorliggende voorstel en volgt op deze wijze alleen indirect uit de memorie van toelichting. Het CBP adviseert deze voorwaarden expliciet in het voorstel en de memorie van toelichting te benoemen.

Toelichting bij opmerking 3

In het kader van gelijke behandeling van vreemdelingen en niet-vreemdelingen is het begrijpelijk dat de voorwaarden in de paspoortwet en de vreemdelingenwet ten aanzien van het verstrekken van gegevens ten behoeve van opsporing van strafbare feiten op elkaar afgestemd moeten zijn. In vergelijking echter met een niet-vreemdeling kan de vreemdeling geconfronteerd worden met andere gevolgen indien zijn vingerafdrukken voor dit doel worden verstrekt. In het geval dat de vreemdeling ten onrechte in de strafrechtssketen terecht zou komen, kan dat diverse verstrekken gevolgen hebben voor de vreemdeling. Bijvoorbeeld consequenties voor zijn verblijfstitel.

Gelet op het bovenstaande adviseert het CBP te voorzien in nadere waarborgen voor de vreemdeling ten aanzien van de voorgestelde verstrekking.

DATUM 21 april 2009
ONS KENMERK z2009-00370

Het CBP adviseert u niet tot indiening van wetsvoorstel 2 over te gaan dan nadat met het vorenstaande rekening is gehouden.

Hoogachtend,

Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

mw. mr. dr. J. Beuving
collegelid